

Käyttösuunnitelma

Liikunta- ja kulttuurilautakunta

22.1.2025

Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Toimiala Sivistys

Valtuuston hyväksymät toiminnalliset tavoitteet 2025

Kaupunkistrategian tavoite: Liikunta ja kulttuuri: Kouvola on värikäs pelikenttä

Tavoite: Kulttuurisen hyvinvoinnin lisääminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Matalan kynnyksen maksuttomien/edullisten tapahtumien tarjonta ja kehittäminen sekä kulttuuritalojen tapahtumatuotannon kehittäminen			
Mittari(t)				
Tapahtumat (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	2 914	Tavoitearvo 12/2025	3 035
Tapahtumiin osallistuvien määrä (hlö)	Lähtöarvo 12/2023	185 069	Tavoitearvo 12/2025	186 000
Tavoite: Lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn lisääminen	Keskeisimmät toimenpiteet: KouluPT -kokeilu liikuntapalveluiden ja perusopetuksen yhteishankkeena lukuvuodelle 2024–2025. Hankkeella pyritään tavoittamaan vähän liikkuvia lapsia ja nuoria, kannustaa ja innostaa heitä aktiivisiin vaihtoehtoihin koulun arjessa sekä kokeilemaan liikuntaharrastuksia			
Mittari(t)				
KouluPT:n kontaktit (yksilö- ja pienryhmätapaamiset)	Lähtöarvo 12/2024	0	Tavoitearvo 12/2025	50
Tavoite: Lasten ja nuorten lukutaidon ja lukemisen edistäminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Uudet lukutaidon edistämisen menetelmät 0-4 -vuotiaalle yhteistyökumppanien kanssa			
Mittari(t)				
Kokeilujen määrä (kpl)	Lähtöarvo 12/2024	0	Tavoitearvo 12/2025	5
Tavoite: Liikuntapaikkaverkkoselvitys laadittu	Keskeisimmät toimenpiteet: Liikuntapaikkaselvityksen laatiminen			
Mittari(t)				
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 12/2024	0	Tavoitearvo 12/2025	100

Talous

Liikunta- ja kulttuurilautakunta 1000 e	TP 2023	KS 2024	TA 2025	KS 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 116	1 106	970	970
Maksutuotot	427	460	470	470
Tuet ja avustukset	371	148	151	151
Muut toimintatuotot	2 140	1 856	1 787	1 787
Toimintatuotot	4 055	3 570	3 378	3 378
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-9 179	-6 421	-6 166	-6 157
Palkat ja palkkiot	-7 323	-5 146	-4 977	-4 970
Henkilösivukulut	-1 856	-1 275	-1 189	-1 188
Eläkekulut	-1 590	-1 117	-1 034	-1 033
Muut henkilösivukulut	-266	-158	-155	-155
Palvelujen ostot	-3 051	-4 645	-4 431	-4 440
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 302	-906	-886	-886
Avustukset	-3 067	-2 893	-2 888	-2 888
Muut toimintakulut	-13 338	-14 553	-15 375	-15 375
Toimintakulut	-29 937	-29 418	-29 747	-29 747
Toimintakate	-25 882	-25 849	-26 369	-26 369
Poistot ja arvonalentumiset	-495	-439	-370	-370

Henkilöresurssit palveluittain

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TA 2025	KS 2025
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	2,5	2,5
Liikunta	12,0	13,0
Kulttuuri ja vapaa sivistystyö	93,4	93,4
Liikunta- ja kulttuurilautakunta yhteensä	107,9	108,9

Toiminnan volyymit

Liikunta	TA 2025	KS 2025
Uimahallien kävijämäärä	120 000	120 000
Kuntosalien kävijämäärä	12 000	12 000
Liikuntapaikkojen kävijämäärä	1 100 000	1 100 000
Liikunnan ohjauksen kävijämäärä	10 000	10 000
Liikuntapalvelujen tapahtumien lukumäärä	15	15

Kulttuuri ja vapaa sivistystyö	TA 2025	KS 2025
Kirjastokäynnit	620 000	620 000
Museoiden kävijämäärä	18 000	18 000
Kulttuurikasvatuksen kävijämäärä	15 000	15 000
Kulttuuritapahtumien kävijämäärä	15 000	15 000
Kirjaston tapahtumien määrä	350	350
Museoiden tapahtumien määrä	200	200
Kulttuurikasvatuksen tapahtumien määrä	600	600
Kulttuuritapahtumien määrä	30	30
Tapahtumatalojen kävijämäärä	120 000	120 000
Kansalaisopiston kurssilaisten määrä	5 000	5 000
Kansalaisopiston kurssien määrä	600	600
Kansalaisopiston tapahtumat	30	30

Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Toiminnan kuvaus

Liikunta- ja kulttuurilautakunnan käyttösuunnitelma sisältää lautakunnan menot ja palveluiden johdon menot. Kaupunkistrategiassa kasvun kärkiä ovat lapset ja nuoret sekä yritykset. Lautakunta toteuttaa työssään kaupunkistrategian tavoitteita ja linjauksia sekä valvoo oman toimialansa velvoittavan lainsäädännön ja talousarvion toteutumista. Lautakunta seuraa toimialalla tapahtuvaa kehitystä ja tutustuu muualla tehtyihin ratkaisuihin.

Olellaiset muutokset toiminnassa

Sivistyksen toimialan organisaatio muuttui vuoden 2025 alusta, kun aiempi palvelutaso poistettiin ja toimiala muodostuu suoraan viidestä palvelusta. Liikunta- ja kulttuurilautakunnan alaisia palveluita ovat liikunta sekä kulttuuri ja vapaa sivistystyö. Kansalaisopisto siirtyi osaksi kulttuurin ja vapaan sivistystyön palvelua. Liikunnan palvelu muodostuu seuraavista palveluyksiköistä: liikuntapalvelut, liikkumaan aktivointi ja tilavarausyksikkö. Kulttuurin ja vapaan sivistystyön palvelun palveluyksiköt ovat yleinen kulttuuritoiminta, kulttuuritalot, kirjasto, museo ja kansalaisopisto.

Talous

Liikunta- ja kulttuurilautakunta 1000 e	TP 2023	KS 2024	KS 2025
Toimintatuotot			
Tuet ja avustukset	5	0	0
Toimintatuotot	5	0	0
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-288	-289	-293
Palkat ja palkkiot	-236	-237	-243
Henkilösivukulut	-53	-52	-51
Eläkekulut	-45	-45	-44
Muut henkilösivukulut	-8	-6	-7
Palvelujen ostot	-70	-51	-49
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2	-1	-1
Muut toimintakulut	-15	-23	-22
Toimintakulut	-375	-363	-366
Toimintakate	-370	-363	-366

Liikunta

Toiminnan kuvaus

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikunta on kunnan peruspalvelu ja tärkeä osa kuntalaisten hyvinvointia.

Kaupungin tehtävänä on turvata liikuntapalveluiden mahdollisimman tasa-arvoinen saatavuus kaikille kuntalaisille. Keskeisenä tehtävänä on liikunnan ja muun terveyttä edistävän fyysisen aktiivisuuden edistäminen. Kaupunki tukee kaupunkilaisten liikkumista kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, avustamalla kansalaistoimintaa ja tarjoamalla liikuntapaikkoja.

Liikuntapalvelun palveluyksiköt ovat liikuntapalvelut, liikkumaan aktivointi ja tilavarausyksikkö.

Olellaiset muutokset toiminnassa

Liikuntapalvelujen kehittämistarpeita, joita on kirjattu keväällä 2023 hyväksytyyn liikuntaohjelmaan 2023–2032 tullaan jatkamaan. Ohjelmassa linjataan kuntalaisten liikuttamisessa, palveluiden ja olosuhteiden kehittämisessä tarvittavia periaatteita, toimenpiteitä ja investointeja.

Suomi liikkeelle –ohjelman tavoitteena on, että eri ikäiset ihmiset liikkuvat aiempaa enemmän. Kouvolassa aloitettiin uusi kokeilu liikuntapalveluiden ja perusopetuksen yhteishankkeena lukuvuodelle 2024–2025. KouluPT –kokeilun avulla pyritään uusien konkreettisten keinojen avulla, lisäämään lasten ja nuorten liikettä pilottikouluissa (2 koulua). Tavoitteena olisi hakea hankkeelle jatkorahoitus syksyille 2025 ja laajentaa toiminta koskemaan useamman koulun oppilaita Kouvolassa. KouluPT-toiminta täydentäisi lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan palvelua, jonka resurssit eivät tällä hetkellä riitä toimintaan perusopetuksen yksiköissä.

Liikkumaan aktivoinnin asiakaskunnassa on entistä enemmän apua ja tukea liikunnassa tarvitsevia kaikissa ikäryhmissä aina lapsista ikääntyneisiin. Liikkumaan aktivoinnin palveluissa on vahva yhteys hyvinvointialueen palveluihin. Tavoitteena on tukea kuntalaisten fyysistä kuntoa ja toimintakykyä, jotta he jaksaisivat opiskella, olla työelämässä ja iäkkäänä asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään toimintakykyisinä. Kunnat ovat velvollisia järjestämään ohjattua liikuntaa sellaisille kunnan asukasryhmille, joille esimerkiksi liikunta- tai muut järjestöt eivät pysty järjestämään ohjattua liikuntatoimintaa. Liikuntaneuvonnalla ja sovelletuilla- /erityisliikunnan liikuntaryhmillä on mahdollista vaikuttaa liikkumattomuuden kustannuksiin. Vuoden 2025 aikana henkilöstöresurssi vähenee, jonka vuoksi ohjattuja liikuntaryhmiä täytyy vähentää/lopettaa joistain taajamista ja kokeilla mahdollisia uusia toimintamalleja.

Keskeinen toiminnallinen muutos liikuntapalveluissa on kaikkien tilavarausten keskittäminen, joka aloitettiin vuoden 2024 puolella. Tilavuokraukset keskitettiin yhteen paikkaan ja yhden järjestelmän taakse. Tavoitteena on myös eri tilojen hinnoittelun yhdenmukaistaminen sekä kulttuuri- ja tapahtumatalojen tulojen lisääminen.

Kouvolan kaupungin hallinnoimien tilojen tilavaraukset sekä laskutus keskitettiin Timmi-järjestelmään. Tilavarausjärjestelmästä varataan jatkossa liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotiloja, koulujen sekä muita kaupungin omistamia ja varattavia tiloja.

Keskeisimmät muutokset uudessa liikuntapaikkojen hinnastossa ovat liikuntapaikkojen ja liikuntapalveluiden aikuisten taksojen hintojen nosto 5 %:lla 1.1.2025, myönnettyjen vakiovuorojen perumisaika on 14 päivää päätöksestä, jonka jälkeen hakija sitoutuu valitsemaansa vakiovuoroon koko jakson ajaksi, eikä vuoroja voi perua. Lisäksi arvonlisäverolain muuttuessa kaikkia 10 prosentin verokannan alaisia hintoja korotettiin lisäksi uuden 14 prosentin arvonlisäverokannan aiheuttaman muutoksen suuruiseksi.

Kouvolaan uuden uimahallin rakentaminen jatkuu keskustan Urheilupuistoon ja tavoitteena on, että uusi uimahalli valmistuu vuoden 2026 loppuun mennessä. Tuleva, nykyaikainen uimahalli tarjoaa olemassa olevia halleja monipuolisemmat ja asiakaslähtoisemmät palvelut.

Suunnittelukaudella liikuntapaikoilla panostetaan matalan kynnyksen palveluiden eli lähiliikuntapaikkojen rakentamiseen. Uusia lähiliikuntapaikkoja rakennetaan tulevaisuudessa mm. uusien koulujen ja monitoimitalojen pihalle sekä aktiivipuistokyselyn pohjalta. Lähiliikuntapaikat ovat maksuttomia, kaikkien käytössä ja palvelevat kaikenikäisiä lapsista vanhuksiin.

Liikuntapaikoilla lisätään ja kehitetään kulunvalvontaa. Kulunvalvonnan lisääminen ja tehostaminen luo mahdollisuuden joustavaan ja monipuoliseen palveluun kaikilla liikuntapaikoilla. Kulunvalvonnalla pystytään reagoimaan nopeasti muuttuvissa tilanteissa ilman henkilöstöresursseja ja palvelemaan laajemmin niin yksittäisiä kuntalaisia kuin liikuntaseurojakin.

Liikuntapaikkojen hoitosopimuksesta säästäminen vaikuttaa kuntalaisten liikkumismahdollisuuksiin sekä liikuntapaikkojen hoitoon heikentävästi läpi vuoden liikuntaverkon ja hoitotason supistuessa tai karsimisen johdosta. Lisäksi valtiovarainministeriön talousarvioesityksessä vuodelle 2025 säästöt esitetään kohdistuvan kuntien liikuntapaikkarakentamisen tukemiseen.

Talous

Liikunta 1000 e	TP 2023	KS 2024	KS 2025
Toimintatuotot			
Myyntituotot	906	928	799
Tuet ja avustukset	32	20	28
Muut toimintatuotot	1 229	1 477	1 404
Toimintatuotot	2 167	2 425	2 231
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-3 552	-486	-537
Palkat ja palkkiot	-2 830	-392	-435
Henkilösivukulut	-721	-93	-103
Eläkekulut	-617	-81	-89
Muut henkilösivukulut	-104	-12	-14
Palvelujen ostot	-1 378	-3 308	-3 150
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-419	-21	-30
Avustukset	-236	-335	-335
Muut toimintakulut	-8 499	-9 706	-9 826
Toimintakulut	-14 084	-13 855	-13 878
Toimintakate	-11 917	-11 431	-11 647
Poistot ja arvonalentumiset	-472	-439	-370

Toiminnalliset tavoitteet/toimenpiteet 2025

Kaupunkistrategian tavoite: Liikunta ja kulttuuri: Kouvola on värikäs pelikenttä

Talousarviotavoite: Lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn lisääminen				
Toimenpide: KouluPT -kokeilu liikuntapalveluiden ja perusopetuksen yhteishankkeena lukuvuodelle 2024–2025				
Mittari(t)				
KouluPT:n kontaktit (yksilö- ja pienryhmätapaamiset)	Lähtöarvo 12/2024	0	Tavoitearvo 12/2025	50
Talousarviotavoite: Liikuntapaikkaverkkoselvitys laadittu				
Toimenpide: Liikuntapaikkaselvityksen laatiminen				
Mittari(t)				
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 12/2024	0	Tavoitearvo 12/2025	100

Kulttuuri ja vapaa sivistystyö

Toiminnan kuvaus

Kulttuuripalveluiden perustehtävä on tukea asiakkaiden omaehtoisen itsensä kehittämisen, virkistäytymisen ja yhteisöllisyyden tarpeita sekä vahvistaa kouvolaisten ja Kouvolan identiteettiä. Tehtäviin kuuluvat myös kulttuuriperinnön ylläpitäminen ja elinvoiman edistäminen kulttuurin ja taiteen avulla. Kulttuuripalveluissa tarjotaan myös tiloja eri asiakasryhmille kirjastoissa ja kulttuuritaloissa. Palveluyksiköt ovat kirjasto, kulttuuritalot, museo, ja yleinen kulttuuritoiminta (kulttuurikasvatus ja -tapahtumat, taidelaitos -ja muu kulttuuriyhteistyö) sekä kansalaisopisto. Asiakkaina ovat kaikenikäiset kouvolaalaiset, tapahtumien järjestäjät, yritykset ja matkailijat.

Olellaiset muutokset toiminnassa

Kulttuurin toiminnalle antaa suuntaviivat tuleville vuosille keväällä 2023 hyväksytty Kouvolan kulttuuriohjelma 2023–2032. Kulttuuriohjelma tukee kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttamista, ohjaa kulttuurin toiminnallisten tavoitteiden ja toimenpiteiden asettamista sekä investointien priorisointia tulevissa talousarvioissa. Kulttuuriohjelman tavoitteena on hahmottaa Kouvolan kaupungin kulttuurin tulevaisuuskuvaa ja löytää yhteinen suunta sille, miten ja millainen kulttuurikaupunki Kouvola on. Ohjelman teossa osallistettiin laajasti kuntalaisia. Tavoitteita nousi ohjelmatyössä esille kahdeksan, joista keskeisimpiä ovat:

- kulttuurin ja taiteen roolin edistäminen osana hyvinvointia ja alueen elinvoimaa
- taide- ja kulttuurialan ammattilaisten ymmärtäminen, arvostaminen luovana, paikkakuntaa elävöittävänä voimavarana
- kulttuuri näkyville kaupunkilaisten arkeen

Erilaisia toimenpide-ehdotuksia saatiin lähes 150. Toimenpiteitä läpikäydään jatkuvasti ja niiden toteutumista seurataan – aikaperspektiivi on kulttuuriohjelman otsikon mukaisesti 2023–2032. Monia hyviä käytänteitä on jo olemassa ja niitä ohjelman mukaisesti vahvistetaan mahdollisuuksien mukaan. Ohjelman ehdottama kulttuurifoorumi-käytäntö aloitettiin keväällä 2024, syksyn foorumi pidettiin lokakuussa. Foorumeiden on tarkoitus jatkua siten, että niitä on kaksi kertaa vuodessa.

Ensi vuonna äärimmäisen tiukka taloustilanne jatkuu. Isoja kysymyksiä vuonna 2025 on mm. Kymenlaakson orkesterin tuen ratkaisu vuoden 2026 talousarviovalmistelua varten sekä kulttuurin palveluihin kohdistuvat henkilöstövähennykset sekä muut leikkausehdotukset ja niiden vaikutus palvelutarjontaan. Vuoden 2025 alusta kansalaisopisto siirtyy kulttuuripalveluihin vahvistaen ja laajentaen kulttuurin toimintaa

Valtuuston päätöksen mukaisesti kulttuuri-investointeja on ryhdytty viemään eteenpäin teatteri edellä. Alkuperäistä kulttuurikortteli-suunnitelmaa jouduttiin muuttamaan kirjaston, kansalaisopiston ja museon tarpeiden osalta rakentamiskustannusten nousun vuoksi. Pääkirjaston peruskorjaus ja uudistaminen on keskeinen kulttuuripalveluiden investointi lähivuosina ja sen suunnittelu jatkuu vuonna 2025. Inkeröisten monitoimitaloon saadaan uusi kirjastotila syksyllä 2025.

Talousarvioesitykseen sisältyvä esitys teatterin rakentamisaikataulun aikaistamisesta hyväksyttiin niin että rakennus valmistuisi jo vuotta aikaisemmin, kesällä 2028. Nopeuttamisesta saavutettavat hyödyt vähentävät kokonaiskustannuksia ja tila saadaan tuottavaan käyttöön nopeammin.

Yleisessä kulttuuritoiminnassa kulttuurin tapahtumatuotannossa ja kulttuurikasvatuksessa pyritään osaltaan vastaamaan kulttuuriohjelman toiveisiin. Tapahtumien kehitystyössä pyritään panostamaan entistä enemmän matalan kynnyksen maksuttomiin tai edullisiin tapahtumiin, joita kulttuurin asiakyselyiden perusteellakin eniten toivotaan. Tarjontaa halutaan suunnata kaikenikäisille mutta erityisenä keskipisteenä ovat lapset, nuoret ja lapsiperheet. Kulttuuritapahtumia rahoitetaan keskeiseltä osin myös avustusten kautta ja se tuo toimintaan epävarmuutta.

Kulttuuritalojen toimintaa kehitetään edelleen ja sen tavoitteena on lisätä vuokratuloja sekä valo- ja äänipalvelujen myyntiä. Näiden toimintojen myötä kulttuuritarjonta kuntalaisille on monipuolista ja se mahdollistaa erilaisten taiteilijaryhmien vierailut taloissa. Vuoden 2025 alussa siirtyvät kaupungintalon juhlasali ja lämпиö kulttuuritalojen myytävien tilojen joukkoon. Kuusankosken Teatterin toiminnan loppuessa Voikkaasali on siirtynyt kulttuuritalojen tilaksi ja tämän myötä sen konseptia tulee kehittää, jotta tilassa olisi jatkossakin esim. teatteritaiteen esityksiä ja konserteja. Tapahtumien oheispalveluja pitäisi pystyä tarjoamaan myös kaupungintalon asiakkaille ja on vielä epäselvää, mitä hankintoja se vaatii. Kuusankoskitalo täyttää 40 vuotta ja juhlaohjelman tuottamiseksi on haettu avustusta, jonka turvin pystyttäisiin toteuttamaan kuntalaisille matalan kynnyksen tapahtumia.

Kuusankoskitalo on mukana arkkitehtiopiskelijoiden ja tilapalveluiden yhteistyökohteena, jossa tutkitaan talon kehittämistä tilojen näkökulmasta ja lisäksi tavoitteena on saada tietoa talon tulevalle peruskorjaukselle.

Kulttuuritalojen myyntipalvelu on siirtynyt Viestintä ja -visit Kouvolasta kaupungin keskitettyyn tilavarausyksikköön, jonka henkilöstö koostuu liikuntapalveluiden ja tapahtumatalojen myynnin työntekijöistä.

Syksyllä 2024 aloitti ravintolayrittäjä Cuppo-Celle Kuusankoskitalossa ja tämän toivotaan vahvistavan tapahtumien myyntitoimintaa ja vilkastuttavan talon käyttäjiä. Kouvolaalossa kahvilapalveluja jatkaa viime syksynä aloittanut Kymi Art-yhdistys. Resurssien pienentyessä, joudutaan miettimään aukioloaikojen supistamista, mikä pienentää vastaavasti tilojen myyntiä ja käyttöä sekä on turvallisuusriski. Parhailaan on tekeillä selvitys vahtimestaripalvelujen keskittämisestä tiimiksi, joka palvelee Kuusankoskitalon, Kouvolaalalon ja kaupungintalon tapahtuma-asiakkaita.

Kirjasto valmistaa kirjastojen kehittämissuunnitelman ja päivitetyn esityksen kirjaston henkilöstötilanteesta täytlupien käsittelyä varten. Henkilöstötilanne on vaikea, sillä viime vuosien vähennysten seurauksena Kouvolaan kirjaston henkilöstömäärä on tippunut alle valtakunnallisen keskiarvon asukaslukuun suhteutettuna. Hyvässä nosteessa olevaa lasten ja nuorten lukemisen edistämistyötä ei haluta vaarantaa.

Pääkirjaston toiminnallisen ja tilallisen uudistamisen suunnittelu aloitettiin 2024 siten, että tiloissa tulisi toimimaan myös mahdollisesti osa opiston toiminnoista ja nuorisopalvelut. Myös keskustan yhteisötilan mahdollinen sijoittuminen pääkirjastoon tutkitaan tilojen uudistamisen yhteydessä. Suunnittelu tehdään yhteistyössä toimijoiden kesken. Kaupunkilaisten mahdollisimman laaja osallistaminen otetaan osaksi suunnittelua, koska uudistetusta tilasta tulee kaiken ikäisten kouvolaalaisten ylivoimaisesti eniten käytämä kulttuuripalvelu.

Myllykosken kirjastossa haetaan ratkaisuja vuokrasäästön saamiseksi. Korian ja Elimäen kirjastojen tilojen pienentämistä tarkastellaan kouluratkaisujen myötä. Inkeröisten kirjasto siirtyy uuteen

monitoimitaloon siten, että se palvelee kaikkia alueen asukkaita hyvin saavutettavana omatoimikirjastoina.

Kirjastotoiminnan painopisteenä on edelleen lasten ja nuorten monipuolisen lukutaidon lisääminen. 2024–2025 kirjasto toteuttaa AVI-rahoituksella Pikkuvarpaat Sananjalkapolulla hanketta, jossa edistetään 0–4-vuotiaiden lukutaitoa yhteistyössä neuvoloiden, avoimen varhaiskasvatuksen ja MLL:n kanssa.

Museopalveluissa panostetaan edelleen kaupunkilaisten osallistamiseen ja yhdessä tekemiseen. Kaupunginmuseossa toteutetaan näyttely, jonka sisältöä tuotetaan yhdessä kaupunkilaisten kanssa. Yhtenä strategiasta nousevana painopisteenä on lisätä museon kokoelmien saavutettavuutta ja käytettävyyttä jatkamalla kokoelmien digitointia ja julkaisemalla digitoituja kokoelmia Finna.fi -portaalissa avoimen lähdekoodin lisenssillä. Taidekokoelmiin kuuluvien teosten hyödyntämistä omissa näyttelyissä, sijoittamista julkisiin tiloihin sekä lainaamista toisille museoille lisätään. Museokaupan tuottoa kasvatetaan. Tavoitteena yhden toimen perustaminen museon yleisötyötiimiin, jolloin museon maksullisia palveluja voitaisiin kasvattaa.

Kansalaisopiston toiminta on lähtökohtaisesti joustavaa ja paikallisiin koulutustarpeisiin vastaavaa. Opetusta järjestetään eri puolilla kaupunkia ensisijaisesti kaupungin omissa tiloissa. Puolet opetuksesta järjestetään Kouvolan keskustassa, jossa opetus tavoittaa suurimmat asiakasmäärät.

Kouvolan keskustassa suurin osa kursseista järjestetään kuntotalolla, mistä joudutaan siirtymään väistötiloihin huhtikuun lopussa. Opetusta siirretään Kouvolan yhteislyseolle, Kouvolan yhteiskoululle sekä Kouvotalalolle, jossa on jo ennestään kansalaisopiston kuvataidetilat. Myös opiston hallinto siirtyy väistöön Kouvotalalolle. Uutena opetustilana tulee syksyllä 2025 mukaan Inkeröisten monitoimitalo.

Koulujen opetus- ja liikuntatilat sopivat hyvin opiston käyttöön. Ne ovat kuitenkin opiston käytössä vain iltaisin. Haasteena onkin löytää tiloja päiväkursseille sekä tyhjää tasalattiatilaa vaativille liikunnan, tanssin ja teatteritaiteen ryhmille, koska liikuntaan sopivista tiloista on kaupungissa muutenkin puutetta. Tulevaisuuden opetustiloiksi tarvitaan hyvien kulkuyhteyksien päässä olevia ja esteettömiä opetuksen järjestämiseen sopivia tiloja.

Kansalaisopiston lukuvuosi on eri kuin kalenterivuosi, joten vuoden 2025 säästöt huomioitiin osittain jo tätä lukuvuotta suunniteltaessa. Valtio rahoituksen turvaamiseksi nykyisessä tasossa, pyritään opetustuntien määrän pitämään nykyisellään ja panostamaan uusien asiakasryhmien löytämiseen kurssimaksutulojen lisäämiseksi. Opistouutiset-lehti ja sähköinen uutiskirje otettiin käyttöön keväällä 2024 kansalaisopiston tunnettuuden lisäämiseksi ja uusien kurssilaisten tavoittamiseksi. Tarvetta viestinnän kehittämiseen on edelleen ja myös viestintää hoitavan koulutussuunnittelijan tehtävä on tärkeää saada vakinaistettua.

Kotitalousneuvonta opiston toimintana on päättynyt vuoden vaihteessa kotitalousneuvojan eläköitymisen myötä. Ruokakurssit jatkuvat tuntiopettajan vetämänä. Koulusihteerien vähentyessä hallinnon töitä ja asiakaspalveluaikoja joudutaan miettimään uudelleen tulevan lukuvuoden osalta. Tiloihin liittyvät muutokset lisäävät kevätlukukaudella hallinnon ja opetuksen suunnittelun työmäärää, koska lukuvuoden 2025–2026 kurssit suunnitellaan väistötiloihin. Väistötiloihin siirtyminen tehdään myös normaalin toiminnan ohessa.

Suunnittelukaudella tiivistetään yhteistyötä maakunnan muiden vapaan sivistyksen oppilaitosten ja toimijoiden kanssa tavoitteena muodostaa vapaan sivistystyön maakunnallinen oppilaitos.

Talous

Kulttuuri ja vapaa sivistystyö 1000 e	TP 2023	KS 2024	KS 2025
Toimintatuotot			
Myyntituotot	211	178	171
Maksutuotot	427	460	470
Tuet ja avustukset	334	128	123
Muut toimintatuotot	912	379	382
Toimintatuotot	1 884	1 145	1 146
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-5 339	-5 646	-5 327
Palkat ja palkkiot	-4 256	-4 516	-4 292
Henkilösivukulut	-1 082	-1 130	-1 034
Eläkekulut	-928	-991	-900
Muut henkilösivukulut	-154	-139	-135
Palvelujen ostot	-1 604	-1 286	-1 241
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-881	-885	-855
Avustukset	-2 831	-2 559	-2 553
Muut toimintakulut	-4 824	-4 824	-5 527
Toimintakulut	-15 479	-15 199	-15 503
Toimintakate	-13 595	-14 055	-14 356
Poistot ja arvonalentumiset	-23	0	0

Toiminnalliset tavoitteet/toimenpiteet 2025

Kaupunkistrategian tavoite: Liikunta ja kulttuuri: Kouvola on värikäs pelikenttä

Talousarviotavoite: Lasten ja nuorten lukutaidon ja lukemisen edistäminen				
Toimenpide: Uudet lukutaidon edistämisen menetelmät 0-4 -vuotiaille yhteistyökumppanien kanssa				
Mittari(t)				
Kokeilujen määrä (kpl)	Lähtöarvo 12/2024	0	Tavoitearvo 12/2025	5
Talousarviotavoite: Kulttuurisen hyvinvoinnin lisääminen				
Toimenpide: Kulttuuritalojen tapahtumatuotannon kehittäminen				
Toimenpide: Matalan kynnyksen maksuttomien/edullisten tapahtumien tarjonta ja kehittäminen				
Mittari(t)				
Tapahtumat (kpl)	Lähtöarvo 12/2024	2 914	Tavoitearvo 12/2025	3 035
Tapahtumiin osallistuvien määrä (hlö)	Lähtöarvo 12/2024	185 069	Tavoitearvo 12/2025	186 000